

ACC. N:R M. 9560: 1-3.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *B. O. Bondeson*
Härad: *L. Möre* Adress: *Lesjöfors*
Socken: *Gullabo* Berättat av: *Upptecknaren*
Uppteckningsår: *1944* Född år *1884* i *Gullabo*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Litte julaffon.

s. 1.

L. U. F. 47.

Glosson.

s. 1-2.

(" 31.)

Vaks för att se sin tillkommande.

s. 2-3.

(" 30.)

Striv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9560: 1.

Landskap: Småland. Upptecknat av: B.O. Bondeson.
 Härad: S.Möre. Adress: Lesjöfors.
 Socken: Gullabo. Berättat av: Upptecknaren.
 Uppteckningsår: 1944. Född år 1884 i Gullabo.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lille julafton.

L. u. F. 47.

Tomasdagen eller den 21 december är här kallad lille julafton. Denna dag var förr en bemärkelsedag, att man på den dagen skulle göra sina sysslor, innan kvällen på allvar bröt in. Man skulle dessutom inte företa någon resa bort från hemmet, om man inte var alldeles säker på att vara hemma före mörkrets inbrott. När det började skymma, hade man vanligen de flesta utomhussysslorna gjorda, så man behövde inte vistas ute under mörkret. Till denna dag skulle brygden vara färdig för att under de återstående dagarna före jul den fick tid att lagras. Under natten mellan 21 Och 22 var glosor eller glupson ute och den som råkade möta dette vidunder var förlorad. Glosor var enligt folktron den onde själv i svinhamn, som då var ute för att uppsöka uppsöka, vem han mände uppsöka.

Skriv endast på denna sida!

M. 9560:2.

Glosen hade lysande ögon och väldiga betar och borsten stod ut åt alla

håll. Det var ett förfärligt avgrundsdjur, som dödade den det mötte under natten. Den kunde springa rätt igenom en människa och döda den.

Ett medel mot glosen fanns dock, och det räddade många, som hade oturen att möta henne. Det var nämligen, om man hann att läsa Fader vår, innan glosen nådde fram till en. Vid läsandet av bönen hade glosen ingen makt

över en och man var räddad. Men eftersom glosen kom med en oerhörd has-

tighet, var det stor risk för att man inte skulle hinna läsa "sitt Fader vår", och därför gjorde man klokast i att inte utsätta sig för den risken som mötet med glosen medförde.

Samma natt hade en viss betydelse däri, att den nyfikna och giftaslystna ungmön kunde, om hon hade kurage att iakttaga och utföra ^{föreskrivna} handlingar, få se sin tillkommande, som då uppenbarade sig för henne.

Hon skulle då samma dag från klockan 6 på em. inte säga ett ord, inte ens viska, och vid midnatt skulle hon sitta fullständigt ensam och tyst på ett rum och vänta på uppenbarelsen. Då midnattstimmen skred in, uppen-

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 9560:3.

barede sig hennes tillkommande. Hon fick inte säga ett ord och inte fick hon visa någon rädsla. Hon fick ha ett ljus tändt men för övrigt ingen eld.

Dessutom skulle hon ha 3 glas framsatta på bordet med brännvin, vin och vatten i de olika glasen. Den tilltänktes ankomst förväntades av ett buller i trappan eller i tamburen och en knackning på dörren, varefter han träder in och tar ett av glasen på bordet. Tar han brännvinsglaset blir han en drinkare, tar han vinglasen, blir han måttlig och tar han vattenglasen blir han absolutist. Förutsättningen för att det hela ska lyckas är, att flickan kan tåla under hela tiden och inte visar rädsla. Skulle hon råka säga något, går det hela om intet och dessutom kan det medföra långvarig sjukdom eller döden för henne. Det är nämligen inte den verkliga personen som uppenbara sig för henne utan hans vålnad.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV